

92

Besluit van 2 februari 1994 tot instelling van de Nationale Unesco Commissie (Besluit Nationale Unesco Commissie)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen van 25 januari 1994, nr. 93096648/7162, directie Wetgeving en Juridische Zaken, gedaan mede namens Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking;

Overwegende dat het wenselijk is de Nationale Unesco Commissie in afwachting van de totstandkoming van een structurele regeling opnieuw op voorlopige grondslag bij koninklijk besluit in te stellen en de taakstelling, de wijze van samenstelling en inrichting alsmede de werkwijze van de Nationale Unesco Commissie te wijzigen ten opzichte van de Voorlopige Nationale Unesco Commissie, ingesteld bij koninklijk besluit van 3 mei 1988 (Stb. 254);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. Onze Ministers: Onze Ministers van Onderwijs en Wetenschappen, van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking;
- b. de Unesco: de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, opgericht bij het op 16 november 1945 te Londen tot stand gekomen statuut (Trb. 1960, 131);
- c. de Commissie: de Nationale Unesco Commissie, bedoeld in artikel 2.

Paragraaf 2. Instelling en taken

Artikel 2. Instelling

Er is een Nationale Unesco Commissie.

Artikel 3. Taken

1. De Commissie streeft er naar de doelstellingen van de Unesco zo breed mogelijk ingang te doen vinden in Nederland en bevordert de deelneming van daarvoor in aanmerking komende personen en instellingen aan de voorbereiding en uitvoering van programma's van de Unesco. Daartoe werkt zij samen met de Unesco, met de Nationale Unesco Commissies van de overige Lid-Staten van de Unesco en met de daarvoor in aanmerking komende personen en instellingen in Nederland en staat zij op hun verzoek Onze Ministers bij in hun contacten met de hiervoor bedoelde instanties, personen en instellingen.

2. De Commissie geeft Onze Ministers of, door tussenkomst van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, andere ministers wie het aangaat, schriftelijk advies over het ontwerp-programma van de Unesco en desgevraagd schriftelijk advies over het middellange termijnplan van de Unesco.

3. De Commissie geeft voorlichting over de doelstellingen, het programma en de werkzaamheden van de Unesco. De Commissie werkt daartoe samen met andere instellingen in Nederland die zich bezig houden met het vergroten van de publieke belangstelling voor, voorlichting over of fondswerving ten behoeve van activiteiten van de Unesco.

4. De Commissie verleent, op verzoek van een of meer van Onze Ministers, ondersteuning bij de verdeling van beurzen in het kader van Unesco.

5. Onze Ministers kunnen andere dan in het vierde lid genoemde uitvoerende taken opdragen aan de Commissie.

6. Onze Ministers kunnen de Commissie aanwijzingen geven omtrent de wijze waarop zij haar taken uitvoert.

Paragraaf 3. Samenstelling en inrichting

Artikel 4. Samenstelling en besluitvorming

1. De Commissie bestaat uit een voorzitter en ten hoogste tien andere leden.

2. De Commissie bestaat voorts uit de volgende adviserende leden:

- a. vier ambtelijke vertegenwoordigers, van wie elk van Onze Ministers er één aanwijst,
- b. de Permanent Vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Unesco, en
- c. een vertegenwoordiger van elk van de door Onze Ministers aangewezen organisaties die zich inzetten voor het verwezenlijken van de doelstellingen van de Unesco.

3. De regeringen van de Nederlandse Antillen en Aruba kunnen elk een vertegenwoordiger als adviserend lid in de Commissie aanwijzen.

4. De leden, bedoeld in het eerste lid, zijn stemgerechtigd.

5. De adviserende leden, bedoeld in het tweede en derde lid, en de algemeen secretaris, bedoeld in artikel 6, eerste lid, zijn gerechtigd aan de gedachtenwisseling binnen de Commissie deel te nemen en een adviserende stem bij de besluitvorming uit te brengen.

6. De Commissie kan deskundigen uitnodigen om over specifieke onderwerpen aan de gedachtenwisseling deel te nemen.

Artikel 5. Benoeming en ontslag leden Commissie

1. De leden van de Commissie worden door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, in overeenstemming met Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking benoemd, de Commissie gehoord. Bij de

benoeming wordt gewaarborgd dat in het geheel van de Commissie zowel kennis op de afzonderlijke werkterreinen van de Unesco als een meer generalistische kennis aanwezig is.

2. De leden worden benoemd voor een periode van ten hoogste vier jaren. Zij zijn eenmaal herbenoembaar.

3. De leden kunnen door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, in overeenstemming met Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking:

a. om zwaarwichtige redenen, de Commissie gehoord, worden geschorst en ontslagen, en

b. te allen tijde op eigen verzoek worden ontslagen.

Artikel 6. Bureau

1. De Commissie wordt bijgestaan door een bureau met aan het hoofd een algemeen secretaris die voor de uitoefening van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig is aan de Commissie.

2. De algemeen secretaris wordt, op voordracht van de Commissie, door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen in overeenstemming met Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking aangesteld onderscheidenlijk ontslagen. De overige leden van het bureau van de Commissie worden, op voordracht van de Commissie, door Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen aangesteld onderscheidenlijk ontslagen.

3. Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen draagt, de Commissie gehoord, zorg voor de nodige voorzieningen ten behoeve van het bureau van de Commissie.

Paragraaf 4. Werkwijze

Artikel 7. Programma; jaarverslag

1. De Commissie stelt binnen een half jaar nadat een Algemene Conferentie van de Unesco heeft plaatsgevonden, een programma op voor een periode van twee jaren. Het programma met inbegrip van de daarbij behorende raming van kosten behoeft de goedkeuring van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, in overeenstemming met Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking.

2. De Commissie stelt jaarlijks voor 1 april een verslag op van de werkzaamheden, het gevoerde beleid in het algemeen en de doelmatigheid en doeltreffendheid van haar werkwijze in het bijzonder in het afgelopen kalenderjaar. Bij het verslag kan de Commissie, al dan niet op verzoek van Onze Ministers, voorstellen doen tot bijstelling van het programma, bedoeld in het eerste lid. De Commissie zendt het verslag aan Onze Ministers en stelt het verslag algemeen verkrijgbaar.

Artikel 8. Begroting

1. Onze Ministers stellen jaarlijks de benodigde middelen ter beschikking voor de werkzaamheden van de Commissie. De Commissie oefent haar taken uit binnen het raam van die middelen.

2. De Commissie legt jaarlijks voor 1 november aan Onze Ministers een begroting van inkomsten en uitgaven ter goedkeuring voor.

Artikel 9. Voorbereidende stukken

De Commissie verstrekt desgevraagd Onze Ministers de voor de uitoefening van hun taak benodigde inlichtingen.

Artikel 10. Reglement

1. De Commissie stelt een reglement inzake haar werkwijze vast, waarin in ieder geval nader worden geregeld:

- a. de wijze van benoemen van een vice-voorzitter;
- b. de werkwijze van het bureau van de Commissie, waaronder de wijze van vervanging van de algemeen secretaris in geval van zijn verhindering of ontstentenis.

2. Het reglement alsmede wijzigingen daarvan behoeven de goedkeuring van Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, in overeenstemming met Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking.

Artikel 11. Evaluatie

Voor 1 januari 1998 brengt de Commissie een rapport uit aan Onze Ministers, waarin de taakvervulling van de Commissie aan een onderzoek wordt onderworpen en voorstellen kunnen worden gedaan voor gewenste veranderingen.

Paragraaf 5. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 12. Opheffing Besluit Voorlopige Nationale Unesco Commissie

1. Het Besluit Voorlopige Nationale Unesco Commissie (Stb. 1988, 254) wordt ingetrokken.

2. De bescheiden van de Voorlopige Nationale Unesco Commissie worden overgedragen aan de Commissie.

Artikel 13. Benoeming leden Commissie; vaststelling reglement

1. Tot voorzitter en tot andere leden van de Commissie worden voor de eerste keer benoemd degenen die tot de inwerkingtreding van dit besluit voorzitter onderscheidenlijk lid waren van de Voorlopige Nationale Unesco Commissie. De periode gedurende welke de leden reeds als zodanig bij de Voorlopige Nationale Unesco Commissie zijn benoemd maakt deel uit van de duur van deze benoeming.

2. Voor 1 mei 1994 stelt de Commissie het reglement, bedoeld in artikel 10, vast. Indien binnen deze termijn het reglement niet of niet volledig is vastgesteld, kunnen Onze Ministers het reglement of het ontbrekende gedeelte daarvan vaststellen.

Artikel 14. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 1994.

Artikel 15. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit Nationale Unesco Commissie.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 2 februari 1994

Beatrix

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona

De Minister van Buitenlandse Zaken,
P. H. Kooijmans

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
J. P. Pronk

Uitgegeven de tweeëntwintigste februari 1994

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN DEEL

HOOFDSTUK I. INLEIDING

Op 16 november 1945 werd te Londen de Constitutie van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (Unesco) aanvaard. Artikel VII van de Constitutie schrijft voor dat alle Lid-Staten regelingen moeten treffen, rekening houdend met hun eigen bijzondere omstandigheden, teneinde de voornaamste instellingen op het gebied van onderwijs, wetenschap en cultuur in te schakelen bij het werk van Unesco, bij voorkeur door het instellen van een Nationale Commissie. Deze krijgt ingevolge artikel VII van de Constitutie de functie van liaison toebedeeld, evenals een adviserende taak. Artikel VII is verder uitgewerkt in het Handvest over Nationale Commissies ten behoeve van de Unesco, dat de Algemene Conferentie van de Unesco tijdens haar twintigste zitting op 27 november 1978 bij resolutie 7/42 goedkeurde en waarin de taken en werkzaamheden van Nationale Unesco Commissies worden omschreven. Kort weergegeven komen die neer op samenwerking met relevante organisaties en individuen, op bevordering van deelneming aan de formulering en uitvoering van programma's van Unesco, op het geven van advies en op verspreiding van informatie over Unesco. Onder programma's dienen in dit verband te worden verstaan de programma's die door de Unesco worden ontwikkeld op het terrein van het onderwijs, van de natuurwetenschappen, van de sociale wetenschappen, van de cultuur en van de communicatie en informatie.

Op de taken en werkzaamheden van de Nationale Unesco Commissie in Nederland wordt hierna in hoofdstuk II onder «Takenpakket» en in de toelichting op artikel 3 nader ingegaan.

Na de ratificatie van bovengenoemde Constitutie werd in Nederland een Nationale Unesco Commissie, hierna te noemen NUC dan wel Commissie, ingesteld. In eerste instantie geschiedde dat bij koninklijk besluit van 28 mei 1947 (Stcrt. 107), zoals gewijzigd bij besluit van 17 maart 1966 (Stcrt. 73), en later opnieuw ingesteld bij koninklijk besluit van 26 augustus 1974 (Stb. 505), zoals gewijzigd bij besluiten van 27 september 1982 (Stb. 570), 11 mei 1987 (Stb. 250), en van 3 mei 1988 (Stb. 254).

De in artikel 16, tweede lid, van dit laatste besluit genoemde expiratie-datum – 1 januari 1992 – is bij besluit van 2 december 1991 (Stb. 1991, 673) gewijzigd in 1 januari 1994.

In de toelichting op laatstgenoemd koninklijk besluit wordt aangekondigd dat instelling bij wet van de NUC als een vast college van advies uiterlijk per 1 januari 1994 zal geschieden. Instelling bij wet werd blijkens de toelichting voorgesteld «gezien de positieve ontwikkelingen in de laatste jaren». Niettemin is toentertijd volgens de toelichting gekozen voor het opschuiven van de expiratedatum (1 januari 1992) van het Besluit Voorlopige Nationale Unesco Commissie, aangezien de ondergetekenden het niet wenselijk achtten vooruit te lopen op een evaluatie omtrent het functioneren van de NUC die begin 1992 zou plaatsvinden.

Stond bij het opschuiven van de expiratedatum van het Besluit Voorlopige Nationale Unesco Commissie voor ogen dat de NUC als een vast college van advies moest worden beschouwd, inmiddels is duidelijk geworden dat de NUC niet meer als zodanig zal kunnen worden geëvalueerd. Allereerst heeft allengs de opvatting vorm gekregen dat de adviestaak van de NUC niet als de centrale, maar als een beperkte, meer afgeleide taak gericht op advisering over uitvoeringskwesties moet worden beschouwd. In 1992 heeft bedoelde evaluatie plaatsgevonden omtrent het functio-

neren van de NUC. Daarbij is naar voren gekomen dat de hoofdtaak van de NUC gelegen is in «de liaison». In dit verband kan verder worden gewezen op het kabinetsbeleid inzake de beperking van adviesverplichtingen en van inschakeling van adviesorganen. Ook in dit licht is het bezwaarlijk de NUC als apart adviesorgaan in te stellen, zeker nu de adviestaak niet als haar essentiële taak kan worden aangemerkt.

Er is dan ook voor gekozen aan de NUC naast haar liaison-taak geen algemene adviestaak meer toe te kennen, maar uitsluitend een adviseerende taak over uitvoeringskwesties. Slechts over het ontwerp-programma van de Unesco inzake de uitgaven van Unesco voor de komende twee jaar alsmede over het middellange termijnplan dat eens in de zes jaar aan de Algemene Conferentie van Unesco wordt voorgelegd kan de Commissie nog adviseren en in dit laatste geval alleen indien een minister daar om vraagt. Gelet op het vorenstaande is de NUC dus niet meer aan te merken als een vast college van advies als bedoeld in artikel 79 van de Grondwet en is instelling bij wet (om grondwettelijke redenen) niet meer nodig.

Regeling bij wet zou wel opportuun zijn als de NUC zou zijn aan te merken als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO); namelijk als een bestuursorgaan op het niveau van de centrale overheid dat hiërarchisch niet ondergeschikt is aan een minister. Daarvan is echter geen sprake. De NUC mist immers de voor een ZBO vereiste onafhankelijke positie bij de uitvoering van haar taken ten opzichte van de betrokken ministers. Uiteraard is het de bedoeling dat de NUC zoveel mogelijk naar eigen inzicht bepaalt welke activiteiten zij verricht alsmede op welke wijze zij die activiteiten uitvoert, maar er is voor gekozen de betrokken ministers toch de mogelijkheid te verschaffen om zowel algemene als ook bijzondere aanwijzingen aan de NUC te geven. Het kan immers voor de ministers van belang zijn dat de NUC bij de uitvoering van de verschillende te onderscheiden taken op een bepaalde door de ministers gewenste wijze te werk gaat. Een dergelijke aanwijzingsbevoegdheid voor de ministers is neergelegd in artikel 3, zesde lid. Overigens zij in dit verband voor alle duidelijkheid nog opgemerkt dat de taken van de NUC van feitelijke aard zijn en niet van bestuurlijke aard.

Een derde overweging om de NUC bij wet te regelen zou kunnen zijn het bestaan van een volkenrechtelijke verplichting daartoe. Aan de Constitutie van de Unesco kan een dergelijke verplichting evenwel niet worden ontleend: de Lid-Staten zijn verplicht een «arrangement» uit te werken waardoor, rekening houdend met de bijzondere omstandigheden in elke Lid-Staat, de verplichtingen voortvloeiend uit de Constitutie worden nageleefd.

Op grond van het vorenstaande achten de ondergetekenden het niet nodig een formeel wettelijke regeling in verband met de NUC te bevorderen. Aldus wordt tevens voorkomen dat de toch al zwaar belaste deelnemers aan het wetgevingsproces zich met een onderwerp moeten bezig houden dat ook op andere – eenvoudiger – wijze juridisch vorm kan worden gegeven. Ondergetekenden onderschrijven evenwel voluit de internationale verplichtingen die uit de Constitutie van de Unesco voortvloeien. Dat brengt met zich dat aan deze verplichtingen op een passende wijze vorm dient te worden gegeven. Ondergetekenden zijn van mening dat hoewel een formele wet niet nodig is, de instelling van de NUC gelet op de internationale verplichting daartoe door middel van een koninklijk besluit zou moeten geschieden. Met een dergelijk koninklijk besluit kan de bijzondere positie van de Commissie ten opzichte van de overheid worden gewaarborgd. Net zoals de nationale Unesco commissies van de andere Lid-Staten van de Unesco heeft de NUC immers – in de context van het functioneren van de Unesco als inter-

gouvernementele organisatie waarin traditioneel de inbreng van particuliere organisaties en individuele deskundigen een grote rol speelt – een meervoudige taak die alleen optimaal kan worden uitgeoefend als zij in de praktijk een eigen positie kan innemen. Met dit koninklijk besluit wordt dat bereikt. Het besluit heeft een werkingsduur van vier jaar. In de loop van deze periode zal worden gezien of daarna een structurele regeling tot stand kan worden gebracht.

HOOFDSTUK II. DE POSITIE VAN DE NUC

Takenpakket

De NUC is in de eerste plaats een bron van stimulering en contactmogelijkheden voor het professionele veld in Nederland op die gebieden waarop Unesco actief is. De NUC kan en moet daarbij een belangrijke schakel tussen overheid en maatschappij zijn. In samenhang hiermee bevordert de NUC dat door de desbetreffende organisaties en de betrokken personen wordt deelgenomen aan de voorbereiding en de uitvoering van programma's die door de Unesco worden ontwikkeld op het terrein van het onderwijs, van de natuurwetenschappen, van de sociale wetenschappen, van de cultuur en van de communicatie en informatie. De hieromschreven taak van de NUC, de liaison-taak, kan als de belangrijkste taak van de NUC worden beschouwd. Het zal overigens duidelijk zijn dat het aan de regering is voorbehouden de contacten te onderhouden met regeringen van de andere lidstaten van de Unesco en met de Unesco zelf waar het zaken betreft die rechtstreeks te maken hebben met het internationale beleid van de regering, alsmede met betrekking tot kwesties welke voortvloeien uit het lidmaatschap van de Unesco.

Met name met het oog op de liaison-taak is bij het opstellen van het besluit getracht flexibiliteit t.a.v. invulling en werkmethoden te bereiken, zodat de Commissie zelf een marge behoudt om haar taken optimaal te kunnen vervullen.

Naast de taak met betrekking tot de liaison zijn aan de NUC nog andere taken toebedeeld. Deze taken hebben betrekking op advisering over uitvoeringskwesties aan «Onze Ministers», op voorlichting over aangelegenheden van de Unesco en op verlening van ondersteuning bij de verdeling van beurzen in het kader van Unesco. Behalve de hier aangegeven uitvoerende taak omtrent de verdeling van beurzen kunnen «Onze Ministers» nog andere uitvoerende taken aan de NUC opdragen.

Alle hierboven aangeduide taken zijn ook door de Voorlopige NUC vervuld. In dit opzicht wordt aangesloten bij de huidige praktijk. In de toelichting op artikel 3 wordt op de onderscheiden taken nader ingegaan.

Organisatie-structuur

De organisatie-structuur van de Commissie heeft in de afgelopen jaren een ontwikkeling doorgemaakt. Oorspronkelijk telde de Commissie bijna 100 leden. Deze leden traden op als deskundige of als vertegenwoordiger van een organisatie of instelling werkzaam binnen het Unesco-domein. Deze structuur werd verlaten in het besluit van 1988 waarin werd gekozen voor een efficiënter en overzichtelijker organisatievorm.

Daarbij werd ernaar gestreefd:

1. de positie, aard en taken van de Commissie te verduidelijken;
2. een verbetering van de organisatorische inrichting van de Commissie te bewerkstelligen.

De ervaringen met deze nieuwe structuur werden geëvalueerd in een onderzoek door het Ministerie van Binnenlandse Zaken dat op verzoek van de betrokken ministers werd uitgevoerd. Uit het in 1990 door het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitgebrachte rapport blijkt dat de NUC dankzij de nieuwe organisatie beter functioneert, maar ook op een aantal punten nog kan worden versterkt, onder andere met betrekking tot het aantal leden en adviseurs, alsmede door versterking van de zelfstandige positie van de Commissie en haar bureau.

Met de resultaten van die evaluatie is in het besluit uitdrukkelijk rekening gehouden. Daarnaast verdient in dit verband opmerking hetgeen is gesteld in de brief van 11 september 1992 van de Minister van Binnenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer inzake de invulling van de taakstelling voor adviesorganen in het kader van de Grote Efficiency Operatie (TK, 1991-1992, 21 835, nr. 12). Dit heeft er toe bijgedragen dat, in tegenstelling tot de huidige werkwijze van de VNUC, zoals geregeld bij het koninklijk besluit van 3 mei 1988 (Stb. 254), de verplichting tot instelling van werkgroepen is vervallen.

Tenslotte zijn bij de uitwerking van het besluit betrokken de uitkomsten van de in 1992 verrichte evaluatie waarop in hoofdstuk I al nader is ingegaan.

In het besluit is, wat de hoofdstructuur betreft, aangesloten bij de bestaande structuur. Indachtig de resultaten van de genoemde evaluaties voorziet het besluit in een grote mate van flexibiliteit. De Commissie wordt hiermede in staat gesteld snel en zelfstandig te reageren op nieuwe ontwikkelingen. Zo zijn bijvoorbeeld de thematische werkgroepen – anders dan in het besluit van 1988 – niet in de regelgeving vastgelegd. Er bestaat, zoals hierboven al aangegeven, geen verplichting meer tot het instellen van aparte werkgroepen; de commissie kan onder meer putten uit deskundigheid en netwerken die bij andere instanties aanwezig is. Indien de Commissie dit wenselijk acht, kan zij terzake zelf een regeling opnemen in het door haar op te stellen reglement.

De wijzigingen die in het besluit zijn aangebracht ten opzichte van het Besluit Voorlopige Nationale Unesco Commissie, hebben geen financiële consequenties.

Verdere elementen van het besluit

De ervaringen met de ambtelijke coördinatie hebben de ondergetekenden als positief ervaren. Als gevolg hiervan is het besluit op dit punt analoog aan hetgeen hierover reeds in het besluit van 1988 werd gesteld.

In het besluit is voorzien in kwesties als maximale zittingstermijn voor de voorzitter en de overige leden van de Commissie.

Het besluit beoogt voorts de verschillende verantwoordelijkheden van commissieleden en de algemeen secretaris afzonderlijk te regelen.

In het kader van het vastgestelde emancipatiebeleid ten behoeve van de onderwijssector is het streven er op gericht in minimaal de helft van de lidmaatschapsplaatsen van de NUC vrouwen te benoemen.

De inhoud van het besluit is na overleg met de Voorlopige Nationale Unesco Commissie vastgesteld.

ARTIKELEN

Artikel 1

De in artikel 1, onder a, opgenomen begripsbepaling «Onze Ministers» is in vergelijking met het besluit van 3 mei 1988 uitgebreid. Tot «Onze Ministers» wordt thans ook de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking gerekend. De reden voor deze uitbreiding is gelegen in de betrekkingen die deze minister onderhoudt met de Unesco.

Naast de begripsbepaling «Onze Ministers» in artikel 1, onder a, wordt in het besluit ook gebruikt de aanduiding «Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen, in overeenstemming met Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking». Deze – laatste – omschrijving komt voor in de artikelen 5, eerste en derde lid, 6, tweede lid, 7, eerste lid en 10, tweede lid. De omschrijving geeft aan dat de handelingen die volgens de desbetreffende bepalingen verricht moeten worden, weliswaar in onderlinge overeenstemming tussen de drie betrokken ministers geschieden, maar dat de Minister van Onderwijs en Wetenschappen daarbij degene is die mede namens de drie andere ministers handelend optreedt.

Artikel 3

In dit artikel worden de door de Commissie te verrichten taken aangegeven.

In de eerste plaats heeft de Commissie een liaison-taak. Dat houdt in concreto in dat de Commissie een netwerk van contacten onderhoudt en tot stand brengt tussen de instanties en personen die van betekenis zijn of kunnen zijn bij de verwezenlijking van de doelstellingen van Unesco. Hierbedoelde instanties en personen zijn de Unesco, andere Nationale Unesco Commissies en verder personen en instellingen, die behoren tot het professionele veld in Nederland op die gebieden waarop Unesco actief is. Via het netwerk van door haar onderhouden contacten vervult de Commissie ter zake in het bijzonder een stimulerende rol wat betreft de deelneming van het professionele veld aan de voorbereiding en de uitvoering van programma's van de Unesco. Die deelneming kan met zich brengen dat in Nederland aanwezige expertise ter beschikking van Unesco wordt gesteld. Middelen waarvan de Commissie zich in dit verband bedient, zijn het (doen) organiseren van studiedagen, van seminars en van zogenoemde publieksdagen. In samenhang met het vorenstaande verleent de Commissie de betrokken Ministers van Onderwijs en Wetenschappen, van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking op verzoek ondersteuning. Mede met het oog hierop kunnen leden van de Commissie de Algemene Conferentie van de Unesco bijwonen en de regeringsdelegatie aldaar bijstaan.

In de tweede plaats heeft de NUC tot taak om de betrokken ministers te adviseren over kwesties betreffende de uitvoering van Unesco-aangelegenheden. In concreto houdt dit advisering in inzake het ontwerp-programma van de Unesco. De Unesco stelt eens in de twee jaar een programma vast ten aanzien van de uitgaven van Unesco in de komende periode van twee jaar. Over het ontwerp daarvan adviseert de NUC de betrokken ministers. Daarnaast is het mogelijk dat de NUC doch alleen desgevraagd, dat wil zeggen op verzoek van «Onze Ministers», advies uitbrengt over het middellange termijnplan. Het middellange termijnplan is een plan waarin gedachten worden ontwikkeld over de richting waarin de Unesco zich op middellange termijn ontwikkelt. Het middellange

termijnplan wordt eens in de zes jaar aan de Algemene Conferentie van Unesco voorgelegd.

Bij de advisering wordt gebruik gemaakt van de bij de leden van de NUC aanwezige deskundigheid, waarbij tevens de mogelijkheid bestaat externe deskundigen in te schakelen bij de voorbereiding van een advies.

In de derde plaats geeft de NUC voorlichting over Unesco-aangelegenheden. Die voorlichtende taak heeft betrekking op brede publieksvoorlichting, op voorlichting samenhangend met fondswerving en op programmavoorlichting. Een aantal andere instellingen hier te lande, bijvoorbeeld het Unesco Centrum Nederland, houdt zich thans al bezig met zowel brede publieksvoorlichting als voorlichting samenhangend met fondswerving. De NUC werkt met die andere instellingen, waaronder het Unesco Centrum Nederland, samen. Een vertegenwoordiger van bedoelde andere instanties is adviserend lid van de NUC (zie ook de toelichting bij artikel 4, tweede lid, onderdeel c), teneinde onder meer de samenwerking bij bedoelde voorlichting te bevorderen.

Wat betreft het Unesco Centrum Nederland bestaat sinds 1992 tussen deze organisatie en de Voorlopige NUC een convenant over de onderlinge taakafbakening.

In het vierde lid van artikel 3 is in tegenstelling tot de bestaande situatie als uitvoerende taak in het besluit opgenomen het verlenen van ondersteuning bij de verdeling van beurzen die in het kader van het programma van de Unesco worden toegekend. Deze taak maakt al geruime tijd deel uit van het takenpakket van de NUC. Het betreft een uitvoerende, ondersteunende taak. Het is immers niet de NUC die de formele beslissing neemt tot de toekenning van deze beurzen. Dergelijke beurzen komen ten laste van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur of van de Unesco zelf. De eerste categorie betreft beurzen die onderdeel uitmaken van het Nederlandse aandeel in het Unesco Fellowship Programme. De laatste categorie, de beurzen van de Unesco zelf, betreft beurzen ten behoeve van buitenlandse wetenschapsbeoefenaars bij Nederlandse wetenschappelijke onderwijs- of onderzoekinstellingen.

Naast de uitvoerende taak genoemd in het vierde lid kunnen ondergetekenden aan de NUC ook andere uitvoerende taken opdragen. Hiermee worden geen taken bedoeld van bestuurlijke aard, maar taken van louter uitvoerende aard.

Hierbedoelde taken worden uiteraard na overleg met de Commissie en voorzover de begroting dat toelaat opgedragen. Met deze bepaling kan een zo groot mogelijke flexibiliteit in het functioneren van de Commissie worden bereikt.

Artikel 4

In het eerste lid van dit artikel over de samenstelling van en de besluitvorming in de Commissie wordt de mogelijkheid tot het benoemen van tien andere leden gecreëerd (naast de voorzitter) en onder punt c van het tweede lid de benoeming van adviseurs uit elk van de door Onze Ministers aangewezen organisaties die zich inzetten voor de realisering van de doelstellingen van de Unesco. Zo'n organisatie is bijvoorbeeld het Unesco Centrum Nederland.

In het besluit van 3 mei 1988 was dit onderdeel zo geregeld, dat behalve de voorzitter ook de voorzitters van de – vijf – werkgroepen lid waren van de Commissie en dat tot de doelgroep onder punt c van het tweede lid te rekenen adviseurs alleen konden worden aangetrokken uit instellingen die voorlichting geven over de Unesco of daarvoor fondsen werven. In artikel 4 van het besluit wordt thans voor een andere opzet gekozen. Met de

wijziging wordt beoogd de Commissie beter in staat te stellen ten aanzien van het hele terrein dat door Unesco wordt bestreken haar taakuitvoering te verbreden en te verdiepen.

Artikel 5

In dit artikel wordt aan de regeling in verband met benoeming en ontslag een meer gedetailleerde uitwerking gegeven dan in het besluit van 3 mei 1988 is geschied en wordt in het derde lid, onder a, van het artikel voor de volledigheid een schorsingsbepaling toegevoegd.

Wat betreft de benoeming worden voorzitter en leden voor een termijn van ten hoogste vier jaren benoemd, waarbij een éénmalige herbenoeming – al dan niet aansluitend, eveneens van 4 jaren – tot de mogelijkheden behoort. Op het punt van het ontslag wordt toegevoegd dat een tussentijds ontslag alleen om zwaarwegende redenen en dat een ontslag op eigen verzoek te allen tijde mogelijk is.

Het lidmaatschap van de Commissie is in beginsel onbezoldigd en parttime. Voorzitter en andere leden zullen een vergoeding ontvangen op grond van het Reisbesluit binnenland (Stb. 1993, 144) en op grond van het Vacatiegeldenbesluit 1988 (Stb. 1988, 205).

Over de te benoemen voorzitter en andere leden, alsmede over de adviseurs, bedoeld in artikel 4, tweede lid, onder c, zal nauw overleg met de zittende commissie plaats hebben.

Artikel 6

In het eerste lid van dit artikel is geregeld dat de algemeen secretaris niet meer uitsluitend verantwoording aflegt aan de voorzitter van de Commissie maar – uitsluitend – aan de Commissie zelf.

Om redenen van flexibiliteit wordt de bezetting van het bureau niet meer expliciet in het besluit opgenomen.

Eveneens met het oog op de behoefte aan een grotere flexibiliteit dient uitsluitend nog de algemeen secretaris door de ministers gezamenlijk te worden benoemd respectievelijk ontslagen, dit op voordracht van de Commissie en niet zoals tot dusver de Commissie gehoord (tweede lid). Ook ten aanzien van de overige leden van het bureau van de Commissie vindt in het vervolg voordracht door de Commissie plaats (eveneens tweede lid). Deze wijzigingen ondersteunen de te bewerkstelligen onafhankelijke positie van de Commissie.

Vervallen is de bepaling dat de algemeen secretaris in zijn vervanging voorziet in geval van diens verhindering of ontstentenis. In de plaats hiervan wordt in artikel 10, eerste lid, onder b, de bepaling opgenomen dat een regeling moet worden getroffen over de wijze van vervanging van de algemeen secretaris in het huishoudelijk reglement van de Commissie. Zie ook de toelichting op dat artikel.

Artikelen 7 en 8

Programma en begroting van de Unesco worden vastgesteld tijdens tweejaarlijkse Algemene Conferenties. Waar het werkprogramma van de Nationale Unesco Commissies in zekere zin mede een afspiegeling is van het Unesco-werkprogramma wordt deze paralleliteit eveneens tot uitdrukking gebracht in de artikelen 7 en 8 over respectievelijk programma en begroting van de Commissie.

Het tijdstip waarop de NUC haar programma moet indienen, is gekoppeld aan de Algemene Conferentie. In principe vindt deze Confe-

rentie eens in de twee jaar plaats in oktober/november. In verband hiermee zal indiening van het programma van de NUC normaliter voor 1 mei van het daaropvolgende jaar geschieden. Dat biedt – gezien het tijdstip waarop een begroting in verband met de NUC moet worden overgelegd (voor 1 november van datzelfde jaar) – de mogelijkheid tot voorafgaand overleg met de NUC over het budget ten behoeve van de NUC.

De laatste Algemene Conferentie van de Unesco waarop het budget en werkprogramma werd vastgesteld, vond in oktober 1991 plaats ten behoeve van het biënnium 1992–1993.

Artikel 10

In dit artikel worden regels gegeven over het huishoudelijk reglement van de NUC. Deze regels komen in beginsel overeen met die welke in het besluit van 3 mei 1988 zijn opgenomen. Thans wordt uitdrukkelijk aangegeven dat de wijze van benoeming van een vice-voorzitter van de Commissie (artikel 10, eerste lid, onder a) alsmede de wijze van vervanging van de algemeen secretaris in geval van diens verhindering of ontstentenis in het reglement moet worden opgenomen.

In het tweede lid wordt naast het vereiste dat het reglement de goedkeuring van de ministers behoeft, nu ook bepaald dat goedkeuring vereist is bij wijzigingen van het reglement.

Artikel 11

De in artikel 11 opgenomen bepaling over evaluatie van het doen en laten van de Commissie is nieuw. Voor 1 januari 1998 dient de Commissie aan de hand van een onderzoek over haar taakvervulling aan de ministers te rapporteren. Daarbij kan de Commissie voorstellen doen over gewenste veranderingen.

Artikel 13

Artikel 13 bevat enige overgangsbepalingen.

In het eerste lid wordt de wijze van benoeming geregeld van de eerste voorzitter en leden van de Commissie. Vastgesteld wordt dat de voorzitter en de andere leden van de Nationale Unesco Commissie worden benoemd uit degenen die op 31 december 1993 voorzitter onderscheidenlijk lid waren van de – eerdere – Voorlopige NUC. Op de in artikel 5, tweede lid, bedoelde benoemingsduur wordt in mindering gebracht de periode voor 1 januari 1994 waarin de betrokken leden al als voorzitter of ander lid bij de Voorlopige NUC waren benoemd. Zo wordt bij wijze van voorbeeld iemand die op het moment dat de NUC ontstaat reeds vijf jaar lid is geweest van de Voorlopige NUC, bij de NUC benoemd en dat – dus – voor een periode van ten hoogste drie jaar.

Het tweede lid ziet op een tijdige totstandkoming van het huishoudelijk reglement en op een voorziening voor het geval dat niet het geval is.

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona

De Minister van Buitenlandse Zaken,
P. H. Kooijmans

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
J. P. Pronk